

NAL

Nuoren oma talous

2026

Pohdi ja keskustele

- Mihin asioihin kuluu eniten rahaa joka kuukausi, kun asuu omillaan?
- Arvioi, paljonko yksin asuvien nuorten tulot ovat Suomessa? Vaikuttaako ikä tuloihin?
- Minkälaista nuorten rahankäyttö on? Mihin asioihin nuorilla yleensä kuluu rahaa?

Oman talouden tulot

- Nuorten talouksien tulot koostuvat usein palkasta ja Kelan maksamista sosiaalietuuksista.
- Sosiaalietuuksien määrään vaikuttaa usein se missä asut, kenen kanssa asut ja opiskeletko tai käytkö töissä. Esimerkiksi opiskelijat saavat opintotukea.
- Nuoret ovat tyypillisesti pienituloisempia kuin muut ikäluokat. Valtaosa yksinasuvista nuorista tienaa alle tuhat euroa.*
- Nuorten tuloihin vaikuttavat tyypillisesti elämäntilanne ja ikä, sillä tulot usein kasvavat iän myötä.*

* Nuorten asuminen 2025

Mikä raha-asioiden hoitamisessa on tärkeää?

- Omien raha-asioiden hoitamisessa on tärkeää olla suunnitelmallinen, ennakoiva. On hyvä pohtia, mihin omat tulot riittävät.
- Omia tuloja voi suunnitella budjetoimalla eli tekemällä suunnitelman rahankäytöstä kuukausi- tai viikkotasolla.
- Jos mahdollista, kannattaa aina pyrkiä säästämään osa tuloista. Näin sinulla on rahaa yllättävien menojen, kuten hajonneen pyykinpesukoneen, varalle.
- Selvitä, mitkä ovat lainan todelliset kulut ja paljonko on lainan kuukausimaksu. Pohdi, mitä riskejä lainaan liittyy ja riittääkö maksukykyysi lainan maksamiseen.

Rahankäytön suunnittelu

- Tyypillisiä toistuvia laskuja omassa kodissa ovat vuokra, netti- ja puhelinlasku, sähkö- ja vesimaksu sekä kotivakuutus.
- Näiden lisäksi rahaa pitää aina varata esimerkiksi ruokaan, hygieniatuotteisiin, vaatteisiin, matkakuluihin, harrastuksiin sekä mahdollisiin lääkkeisiin.
- Myös lemmikkien kulut, kuten ruuat tai tarvikkeet, kannattaa budjetoida.
- Jos sinulla on velkoja, niiden maksamista kannattaa ennakoida jo budjetoidessa.
- Paljonko rahaa jää säästöön?

Säästäminen

- Säästää voi puskuriksi eli oman arjen turvaamiseen tai johonkin tiettyyn tavoitteeseen, kuten omaan asuntoon tai lomamatkaan.
- Puskurisäästöjen nyrkkisääntönä pidetään yleensä 1-2kk tulojen suuruisia summaa.
- Puskurisäästöistä voi olla apua esimerkiksi, jos lemmikki sairastuu, kodinkone hajoaa tai jäät työttömäksi.
- Selkeät tavoitteet ja säännöllinen kiinteä summa auttavat säästämässä. Jos tiedät, että säästät 10e tai 100e kuukaudessa, on se helpompi siirtää heti tulojen tultua sivuun.

Säästäminen

- Säästämisessä voi käyttää apuna esimerkiksi nettipankin automaattisiirtoa, joka siirtää rahat käyttötililtä säästötilille tietyinä päivinä.
- Jos käyt säännöllisesti töissä ja säästät pitempiaikaisesti isoja summia, kannattaa harkita erillistä säästämiseen tarkoitettua tiliä tai tutustua esimerkiksi rahastoihin. Tällöin saatat saada korkoa säästämällesi summalle.
- Muista aina raha-asioita hoitaessasi tutustua huolellisesti palveluun ja tarvittaessa pyytää apua lähimmäisiltä tai esimerkiksi omasta pankistasi. Näin rahasi pysyvät turvassa, etkä tule ottaneeksi omalle taloudellesi liian suuria riskejä.

Pohdi ja keskustele

- Minkälaisia taloudellisia haasteita nuorilla voi olla?
- Minkälaiset syyt voivat aiheuttaa sen, että ajautuu taloudellisiin vaikeuksiin?
- Missä rahankäyttöön ja oman talouden hoitoon liittyvissä tilanteissa nuori voi joutua huijatuksi?
- Minkälaisia riskejä on, jos suostuu takaamaan toisen ihmisen lainan?

Kuluttajansuojalaki

- Kuluttajan oikeuksien tunteminen estää, ettet joudu huijatuksi.
- Kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kuluttajansuojalakiin.
- Kuluttajansuojalain mukaan kuluttajalla on mm. oikeus reklamoida virheellinen tuote ostopaikkaan.
- Palautusoikeus ei ole lain mukaan pakollista muualla kuin koti- ja etämyynnissä (esim. verkosta ostettaessa).
- Ostoksen reklamaatio ja palauttaminen ovat eri asioita.

Lainat ja velkaantuminen

- On useimmiten järkevämpää säästää kuin ottaa lainaa.
- Suhtaudu lainoihin kriittisesti; kuluttomana mainostettu laina harvoin on aidosti kuluton.
- Selvitä aina lainan todelliset kulut eli korot ja muut lainanhoitomaksut.
- Älä venytä lainanmaksuaikaa liian pitkäksi, koska tällöin joudut maksamaan enemmän korkoja ja kuluja.
- Jos takaat toisen ihmisen lainan, joudut maksamaan velan, mikäli alkuperäinen lainaottaja ei näin tee.

Talousvaikeuksista kannattaa puhua

- Omista talousvaikeuksista kannattaa kertoa myös luotettaville läheisille, kuten kumppanille, vanhemmille tai ystäville - näin myös muut voivat auttaa asioiden järjestämisessä.
- Valtaosa nuorista saa apua talouden kanssa lähipiiriltään - ei siis ole millään tavalla poikkeuksellista pyytää apua!
- Talousvaikeuksia on helpompi ratkaista, kun tilanne ei ole ehtinyt monimutkaistua.
- Jos talousvaikeudet ehtivät kasaantua pitkään, kertyy pientenkin laskujen päälle monenlaisia kuluja esimerkiksi perinnästä ja koroista.

Mistä saa apua talouden kanssa?

- Talousasiat voivat joskus mietityttää ja ahdistaa; esimerkiksi ero, äkillinen kriisi, työttömyys tai sairastuminen voivat aiheuttaa äkillisesti tulojen pienenemisen.
- Kun huomaat, että rahat eivät ehkä riitä tai asiat ovat alkaneet muuten tuntua itselle haastavilta, pyydä rohkeasti apua. Se on vastuullista taloudenhoitoa!
- Apua asumisen, arjen tai talouden asioihin voi pyytää helpoiten esimerkiksi Ohjaamoista tai nuorten aikuissosiaalityöstä.
- Apua saa myös esimerkiksi Takuusäätiön talousneuvonnasta ja Oikeuspalveluviraston talous- ja velkaneuvonnasta.

Hyödyllisiä linkkejä

- Takuusäätiön **Penno-budjettilaskuri** auttaa oman rahankäytön suunnittelussa.
- **Ohjaamot** auttavat alle 29-vuotiaita nuoria arkeen, työhön ja asumiseen liittyvissä asioissa.
- Veroasioihin, kuten verokorttiin, saat apua **verottajan ohjeista ja neuvontapalveluista**. Sosiaalietuuksien kanssa saat apua **Kelan neuvonnasta**.
- Jos tarvitset apua velkojen kanssa, ota yhteyttä esimerkiksi **talous- ja velkaneuvontaan** tai **Takuusäätiön velkalinjaan**.
- Työpaikkoja voit etsiä työnhakusivustoilta, esimerkiksi **Työmarkkinatorilta**.

Muista myös Omaan kotiin -opas!

Lataa omasi NALin verkkosivuilta

